

NADVOŽNJAK VRIJEDAN 165 MILIJUNA KUNA

Slavonskobrodska tvrtka *Duro Đaković Montaža* 26. rujna ove godine potpisala je ugovor, vrijedan više od 165 milijuna kuna, s *Hrvatskim autocestama* (HAC) o izradi i montaži nadvožnjaka preko željezničke pruge Zagreb – Vinkovci na dionici Sredanci – Đakovo na autocesti A5 od Belog Manastira preko Osijeka do Ploča.

Pripremni radovi započeli su 22. rujna, a završetak montaže nadvožnjaka ugovoren je za prosinac 2006. g.

HITNOST DONOŠENJA PROSTORNIH PLANOVA

Prostor je, osim nas ljudi, nešto najvrijednije što imamo te je prioritet Vlade RH da ga zaštiti, kazala je, između ostalog, Marina Matulović-Dropulić, ministrica zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva u Opatiji 21. rujna ove godine na sastanku s hrvatskim gradonačelnicima i županima. Apelirala je da se što prije donesu prostorni planovi, s kojima obalne općine i gradovi kasne. Zbog određenih objektivnih razloga resorno će Ministarstvo tolerirati neka zakašnjenja, ali ta tolerancija će nakon 1. siječnja sljedeće godine prestati. Ministrica je također istaknula kako će se rušiti objekti koji se nalaze izvan građevinskog područja, na zaštićenom obalnom prostoru, u povijesnoj jezgri ili na području druge namjene, a upozorila je i na manjak građevinskih inspektora.

RUŠENJA BESPRAVNIH GRAĐEVINA

Nastavljaju se rušenja bespravno sagrađenih objekata diljem Hrvatske. Tijekom rujna ove godine bageri su

došli na otok Pag gdje su, uz ostalo, započeli rušenje gata u Dražici kraj Novalje i kuća u Vidalićima vrijednih više od 100.000 eura. Na otoku Viru, neslužbenom prvaku bespravne gradnje, sagrađeno je više od 10.000 bespravnih kuća, među kojima je i više od 500 kuća u vlasništvu Mađara. Neki su i sami počeli rušiti katove koji premašuju dopuštene gabarite. Krajem rujna započelo je rušenje bespravno sagrađenih objekata i u Mošćeničkoj Dragi.

U prvoj polovici listopada započela je akcija rušenja vikend naselja na lokaciji Nadosibova pokraj Milne na otoku Braču (uklanjanje 54 bespravno izgrađenih kuća, a za još 21 je postupak u tijeku). Vlasnici građevina uznemireni su i zbog toga što prostorni plan, prema kojemu postoji mogućnost uklapanja u prostor postojećih zgrada, još nije donesen, a rok za njegovo donošenje je 1. siječnja sljedeće godine.

Ruši se i na području Vrhi u općini Ližnjan u Istri. Saga o splitskoj Lazarici dobila je kraj - Ustavni sud Republike Hrvatske utvrdio je kako je višak katova na toj stambeno-poslovnoj zgradi bespravno sagrađen, odbacivši pritom zahtjeve investitora i kupaca da se privremeno obustavi rušenje, te poništivši vjerodostojno tumačenje urbanističkog plana kojim je splitsko Gradsko vijeće naknadno omogućilo legalizaciju triju bespravno sagrađenih katova Lazarice.

POČETAK RADOVA NA KORIDORU 5C

Svečano otvorenje radova na gradnji paneuropskog koridora 5C, kojemu su prisustvovali hrvatski premijer dr. Ivo Sanader i predsjednik Hrvatskog sabora Vladimir Šeks, zbilo se 22. rujna ove godine u Donjim An-

drijevcima gdje je započela gradnja dionice Đakovo – Sredanci.

Hrvatski dio koridora ići će od granice s Bosnom i Hercegovinom, preko Osijeka i Županje do granice s Mađarskom. Ukupna je duljina hrvatske dionice tog pravca 88,6 kilometara i podijeljena je na pet dionica: Đakovo – Sredanci (23 kilometra), Đakovo – Osijek (32,5 kilometara), Osijek – Beli Manastir (24,5 kilometara) te granične dionice Beli Manastir – mađarska granica (5 kilometara) i dionica prema granici Bosne i Hercegovine (3,6 kilometara).

Novac za gradnju koridora 5C osigurava se, uz ostalo, od naplate cestarina i cijene goriva, a koristi od nje ga bit će višestruke.

PAD VRIJEDNOSTI GRAĐEVINSKIH RADOVA U INOZEMSTVU

Pad vrijednosti građevinskih radova hrvatskih tvrtki u inozemstvu, koji je započeo prošle godine, nastavlja se i u ovoj godini, pokazuju podaci Državnog zavoda za statistiku.

U prvom su polugodištu ove godine hrvatske građevinske tvrtke u inozemstvu obavile radove u vrijednosti od 388,3 milijuna kuna, što je 24,2 posto manje nego u istom razdoblju prošle godine. Istodobno je vrijednost ugovorenih radova domaćih građevinara na inozemnim gradilištima u prvih šest mjeseci ove godine iznosila 419 milijuna kuna, što je 36,2 posto manja vrijednost novih narudžbi u odnosu prema istom razdoblju lani.

U navedenom razdoblju najviše radova, više od 82 posto u vrijednosti od 319 milijuna kuna, ostvareno je u Njemačkoj, dok je u Rusiji vrijednost radova 24,7 milijuna kuna. Slijedi Tanzanija s 15,8 milijuna kuna,

Slovenija 6,6 milijuna kuna, Velika Britanija 5,5 milijuna kuna, Bosna i Hercegovina 4,6 milijuna kuna, Austrija 4,4 milijuna kuna te Srbija i Crna Gora s 3,1 milijun kuna.

U KOLOVOZU IZDANE 1.042 GRAĐEVNE DOZVOLE

U Hrvatskoj su, prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u kolovozu ove godine izdane 1.042 građevne dozvole, što je 22 posto više nego u istom razdoblju prošle godine.

Od ukupnog broja izdanih dozvola 929 ili 89,2 posto izdano je za zgrade, a 113 ili 10,8 posto za ostale građevine. Za novogradnju je izdano 77,3 posto ili 803 dozvole, dok ih je za rekonstrukcije izdano 22,7 posto ili 239.

U kolovozu ove godine, u odnosu na kolovoz prošle, broj dozvola za gradnju zgrada bio je veći 25,7 posto, a za stanove 27 posto. Prema izdanim dozvolama predviđena je gradnja 1847 stanova ukupne površine 84,3 četvorna metra, od čega se 1720 odnosi na dozvole izdane za novogradnju.

U prvih osam mjeseci ove godine izdano je 14.441 dozvola, dok ih je u istom razdoblju lani izdano 13.453.

PROBIJENA I DRUGA CIJEV TUNELA SV. KUZAM

Drugu, sjevernu cijev tunela Sv. Kuzam, dužine oko 300 metara, radnici Hidroelektrane niskogradnja probili su 9. listopada ove godine, čime su probijene obje cijevi najdužeg tunela na 6,3 kilometra dugoj dionici riječke obilaznice od Orehovice do Sv. Kuzma.

Da podsjetimo, navedeni se tunel prošle godine urušio u odronu dužine oko 35 metara, otvorivši krater dubok desetak metara u blizini stambenih kuća u Sv. Kuzmu. Nakon šest mjeseci stanke i sanacije odrona,

prije četiri je mjeseca ponovno započelo bušenje. Betoniranje cijevi tunela Sv. Kuzam planira se do kraja ove godine, a do proljeća sljedeće očekuje se završno asfaltiranje.

POTPISAN PARTNERSKI UGOVOR ZA BAN CENTAR

U središtu Zagreba, između Gradskog podruma i parkirališta u Cesarčevoj ulici, niknut će novi poslovni centar vrijedan 50 milijuna eura. Partnerski ugovor o gradnji 10.000 četvornih metara *Ban centra* potpisali su 12. listopada u Zagrebu direktor *Instituta građevinarstva Hrvatske* (IGH) Petar Đukan i predsjednik Uprave *Zagrebačke banke* Franjo Luković.

Ban centar bit će zdanje s jednom podzemnom etažom (garaža) i tri nadzemna kata (poslovni centar i luksuzni stanovi). Projekt će pričekati izmjene i dopune Generalnoga urbanističkog plana (GUP) grada Zagreba, nakon čega će se raspisati javni arhitektonski natječaj. Početak gradnje, koja bi trebala trajati 18 mjeseci, planira se za rujun 2006. godine.

A. Vlahović

RAD NA CRNO U RUSIJI

Strani radnici koji rade kao "gastarbajteri" u Rusiji, a riječ je najviše o građevinarima, u toj se zemlji konačno više ne smatraju ilegalcima. Naime, ruske su imigracijske vlasti pojednostavile proceduru za izdavanje radnih dozvola, što su tamošnji novinari nazvali "imigracijskom amnestijom", ali će građevinske tvrtke u kojima rade "gastarbajteri" morati za svakog radnika platiti državi 400 dolara poreza na godinu. Legalizacijom rada imigranata Rusija će konačno imati podatak koliko stranih radnika radi u državi, a sami se radnici više neće morati skrivati od policije.

Da Rusiji treba radna snaga dobro je poznato, međutim do sada nitko tamo nije mogao pouzdano reći koliko "gastarbajtera" boravi u toj zemlji. Godinama se tako nagađalo da u Rusiji živi i radi oko 40 tisuća ljudi s prostora bivše Jugoslavije, no koliko ih je uistinu, može se zaključiti samo po broju izdanih viza. To, međutim, nije pouzdan podatak jer se radilo i bez viza, koje je lani imalo samo četiri tisuće ljudi iz bivše SFRJ. Radnici "na crno" u Rusiju su dolazili s turističkom vizom, da bi preko poznatih "zemljaka" pronalazili posao. Velike građevinske tvrtke uglavnom su prijavljivale svoje radnike, no mali, privatni poduzetnici to nisu činili, što je prisiljavalo radnike da se sami snalaze, podmićuju radnu inspekciju, ili pak od nje bježeći.

STAMBENA ŠTEDNJA I ZAJMOVI

Novi klijenti stambenih štedionica u Hrvatskoj više neće morati čekati niti jedan dan od potpisivanja ugovora da bi mogli dignuti povoljniji stambeni kredit - novost je na tržištu stambene štednje. Naime, riječ je o tzv. zajmovima za međufinanciranje koje klijent može dobiti već nakon jednoga dana "štednje", dok se do sada moralo štedjeti barem dvije godine ne bi li se ostvarilo pravo na dizanje zajma.

U većini stambenih štedionica klijenti mogu zajam za međufinanciranje dobiti po kamati od 3,99 do 4,99 posto, ovisno o tome koliko dugo su štedjeli, odnosno koliko sredstava imaju uštedeno, dok novi klijenti, koji su sa štedionicom tek sklopili ugovor, zajam mogu realizirati čak i ako nemaju ni kunu uštedevine po kamati od 4,49 posto.

B. O.

DANI ORISA

U svojoj petoj jubilarnoj godini izlaska časopisa Oris, tvrtka Arhitekst

je peti put organizirala međunarodni arhitektonski simpozij "Dani Orisa", održan u Zagrebu, 22. i 23. listopada 2005. u Kongresnoj dvorani Zagrebačkog velesajma.

Na ovogodišnjim Danima Orisa hrvatskoj su se javnosti predstavila ugledna

iskustva eminentnih arhitektonskih imena, koji su privukli velik broj zainteresiranih hrvatskih arhitekata i arhitekata iz drugih zemalja, kao i mlađu publiku.

Smatramo da su ovakva druženja odlično mjesto za prezentaciju novih

proizvod, a ujedno prikazom arhitektonske djelatnosti čini odličan materijal za poduku budućoj generaciji arhitekata i ljudi vezanih za arhitekturu.

TRIMO NAGRADE PROJEKTANTIMA

Tvrtka Trimo iz Slovenije podijelila je 23. rujna 2005. u Vilenici nagrade za izvorno izvedena rješenja s Trimo proizvodima.

U 2003. godini prvi je put raspisan međunarodni natječaj Trimo arhitektonske nagrade namijenjen najkreativnijim rješenjima. Namjera je bila nagraditi dotadašnji međunarodni rad s arhitektima i projektantima i pobuditi veću primjenu Trimo proizvoda u suvremenoj arhitekturi. Natječaj je izuzetno uspio po broju prijavljenih projekata, kvaliteti i inovativnosti projekata.

Natječaj je raspisan 2005. s nagradnim fondom od 20.000 eura za izvorno izvedena rješenja s Trimo proizvodima koji odskaču svojim cjelovitim konceptom. I ovogodišnji je odaziv premašio očekivanja. Broj prijav-

Veliki interes hrvatskih arhitekata za predavanja kolega iz svijeta

imena svjetske arhitekture sa svojim radovima:

- Alberto Campo Baeza, Španjolska
- Peter Zumthor, Švicarska
- Blauraum, Njemačka
- Artec Architecten, Austrija
- Randić-Turato, Hrvatska
- Bevk Perović arhitekti, Slovenija
- Will Alsop, Engleska
- Willem Jan Neutelings, Nizozemska
- Juhani Pallasmaa, Finska

Kvalitetna arhitektura i pristup osnovna je poveznica među arhitektima koji su predstavili svoje radove. Također njihov pristup teoriji i praksi, kao i njihova iskustva, pokazali su trenutna svjetska kretanja u arhitekturi i ukazali gdje se Hrvatska nalazi na toj sceni, dok su njihove različitosti pokazale sav šarm i ljepotu arhitekture.

Dani Orisa u dva su dana svojim predavanjima promovirali i razmijenili

tehnologija, materijala i trendova s područja arhitekture i graditeljstva.

Dosadašnje iskustvo pokazuje da je ova manifestacija, svojom tradicijom i bitkom, kvalitetno i efikasno plasirala

Dobitnici Trimo nagrada

ljenih projekata se udvostručio, a kvaliteta je još na višem nivou. Bilo je 77 prijavljenih projekata iz cijele Europe – Austrije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Republike Češke, Hrvatske, Italije, Latvije, Mađarske, Makedonije, Moldavije, Njemačke, Poljske, Rumunjske, Slovenije, Srbije i Crne Gore, Španjolske, Švicarske te Velike Britanije.

Svi su projekti gotovo vrhunac dosega suvremene gradnje. U Trimu se ponose da su svojim proizvodima doprili dio stvaralačke kreativnosti.

Ocjenjivačka komisija u sastavu Miloš Ebner, predsjednik komisije, i članovi Breda Kotar, Vladimir Žabakar i prof. Vojteh Ravnikar podijelila je četiri nagrade za cjelovito arhitektonsko rješenje:

- Walter Stelzhammer, Ernst Hoffmann, Adrian Ryser / Trgovački centar s građevnim materijalom MEGA BAUMAX, Austrija
- Jörg Huhnolz, Michael Krämer / Lakirnica AIRBUS A380, Njemačka
- Janez Koželj, Jože Jaki/Zabavni, trgovački i poslovni centar PORTOVAL, Slovenija

- Milan Tomac, Dean Lah/Regalno skladište ELCOM, Slovenija

Četiri posebne nagrade za inovativnu uporabu Trimo proizvoda dobili su:

- za pročelja - Miloš Hrastelj, Tomaž Kejžar/Dogradnja istraživačkog centra Ekonomskog fakulteta u Ljubljani, Slovenija
- za krovove - Jaroslav Dokoupil, Radoslav Novotný, Pavel Lazarov, Miroslav Bílek/Trgovački centar OLYMPIA Brno, Republika Češka
- za čelične konstrukcije - Dejan Sokolov, Đorđe Bobić, Branislav Ređić/Poslovni sklop UŠĆE, Srbija i Crna Gora
- za tehnička rješenja - Miha Kajzelj/BIVAK na Kotovem sedlu, Slovenija

Broj i kvaliteta prijavljenih radova nadmašili su očekivanja, pa je komisija podijelila još osam posebnih priznanja i to:

- Slavojka Akrapovič, Peter Freljih, Elena Kalamutov, Gordana Vesel, Peter Kranjc/Industrijska hala AKRAPOVIČ, Slovenija

- Matjaž Gril, Klavdij Kikelj/Poslovno-trgovački objekt MOZIRJE, Slovenija

- Ivica Gjurić/Poslovni objekt, Hrvatska

- Grzegorz Czerwiński, Andrzej Stachowski, Tomasz Handkiewicz, Anna Kulikowska/Trgovački centar CWW INWESTRA, Poljska

- Ivan Janez Lapajne, Marjetica Štrukelj / Škola CORMINJOZ, Švicarska

- Rick Mather, Chris Wood/Športski centar, UNIVERZA SOUTHAMPTON, Velika Britanija

- Carlos Moreno/Proizvodni objekt MERCEDES, Španjolska

- Tamás Bene/Poslovno-skladišni objekt JUB, Mađarska

Na svečanosti u Vilenici nagrade su podijelili direktorica poduzeća Trimo Tatjana Fink i Miloš Ebner, predsjednik ocjenjivačke komisije.

T. Vrančić

